

A parvenüktől az "előkelő" ízlésig: A kulturális tőke felemelkedése a kínai generációk közötti elitben

Gordon C. Li^{1,2}

¹Szociológiai Tanszék, London School of Economics and Political Science, London, Egyesült Királyság

²Pénzügyi és Menedzsment Iskola, SOAS University of London, London, Egyesült Királyság

Levelezés

Gordon C. Li, Szociológiai Tanszék, London School of Economics and Political Science, London WC2A 2AE, Egyesült Királyság.
E-mail: G.C.Li@lse.ac.uk

Absztrakt

Kínában megjelent az elit új generációja, amelyet kulturális adottságai különböztetnek meg. Az elit régebbi nemzedékével ellentétben, amely a vagyon fitogtatásával jelezte státuszát, de hasonló ízléssel rendelkezett, a művelt elit új nemzedéke kifinomult, gyakran nyugati orientációjú, "magasabbrendű" ízléssel rendelkezik kulturális fogyasztásában. A különböző háttérű interjúalanyok neveltetésének és ízlésének összevetésével ez a tanulmány a városi ~~elitje~~ elitje és az alsóbb osztályok közötti ízlésbeli szakadék szélesedésére utal. Az e mögött meghúzódó társadalmi folyamatot a kulturális tőke gyors kialakulása jelenti Kínában, amelynek során a piaccgazdaságban felhalmozott szülői ~~izlés~~ izlés az új elit új generációjában kulturális kiváltságokká alakultak át.

KEYWORDS

Kína, kulturális tőke, kulturális fogyasztás, generációk közötti mobilitás, zenei ízlés, kulturális fogyasztás, zenei ízlés

1 | BEVEZETÉS

Kína átalakulása a reform és nyitás óta számos kutatás tárgyát képezi. Miközben a gazdasági fejlődés mértéke példátlan, az elitek és a hátrányos helyzetűek közötti szakadék jelentősen kiszélesedett. A jövedelmi egyenlőtlenségek az 1980-as években kezdetben csökkentek, de az 1990-es évek óta növekedtek (Bian & Logan, 1996; Yang, 1999). A Gini-koefficiens, amely a jövedelemeloszlás egyenlőtlenségét méri, az 1980-as évek végi alacsony színtről mára ugrásszerűen megemelkedett az olyan "kapitalista" társadalmakhoz képest, mint az Egyesült Államok és az Egyesült Királyság, valamint más, Kínához hasonló fejlettségi szinten lévő országokhoz képest (Világbank, 2010; Xie & Zhou, 2014).

Ez egy nyílt hozzáférésű cikk a Creative Commons Attribution License feltételei szerint, amely lehetővé teszi a felhasználást, terjesztést és sokszorosítást bármilyen médiumban, feltéve, hogy az eredeti művet megfelelően hivatkozzák.

© 2021 A szerzők. A *British Journal of Sociology* a John Wiley & Sons Ltd. által a London School of Közgazdaságtan és politikatudomány

A tanulmányok a növekvő jövedelmi egyenlőtlenséget a vidéki és városi területek közötti növekvő különbségekkel (Wu & Treiman, 2007; Zhang & Treiman, 2013) és az emberek iskolai végzettségével magyarázzák (Nee, 1991; Wu & Xie, 2003; Zhou, 2000).

Míg a kínai gazdasági egyenlőtlenségről rengeteg kutatás született, a kiváltságok generációk közötti átörökítéséről viszonylag kevés kutatás született Kínában. A társadalmi mobilitás az 1990-es évek óta csökkent (Zhou & Xie, 2019), miközben a családi háttér hatása az iskolai végzettségre nőtt (Wu, 2010). Yang et al. cikke megállapítja, hogy az elit összetétele eltolódott a korábbi generációban alkalmazottaktól és munkásoktól a mai magasan képzett szakemberek felé (2021). Kutatásom ezekre az eredményekre épül azzal, hogy ennek a változásnak a kulturális oldalát vizsgálja. A poszt szocializmus óta növekvő egyenlőtlenség egyik következménye, hogy az elit új generációja kiváltságos neveletésben nőtt fel, ami ma a kulturális adottságok közötti nagy különbséghez vezet.

Ez a kutatás ok-okozati összefüggést sugall a gazdasági egyenlőtlenség, a kiváltságok generációk közötti átörökítése és a kulturális különbségek növekedése között a mai Kínában - az elit ízlésének eltolódása a parvenue-ról a "magasabbrendű" ízlés felé, valamint az eltolódás generációk közötti magyarázatai. Míg az elit korábbi generációja a vagyonát szerény szocialista gyökereit tükröző parvenue-ízléssel mutatta meg, addig az elit új generációja mélyen megtestesült kulturális adottságaival tűnik ki. Az elit és az alsóbb osztályok közötti szakadék az anyagi tulajdonlásban mutatkozó különbségeken túl az eltérő neveletés által kialakított értékek és felfogások felé is szélesedett. A kulturális egyenlőtlenségek megértéséhez ma többre van szükség, mint az anyagi erőforrások közötti különbségek szinkronikus vizsgálatára - a múltbeli egyenlőtlenségeknek a jelenben való megmerevedésének diakronikus vizsgálatára van szükség.

Pierre Bourdieu kulturális tőkeelmélete adja azt a keretet, amely megmagyarázza, hogy a kulturális adottságok hogyan használhatók fel a generációk közötti kiváltságok fenntartására. Egy franciaországi tanulmánya alapján Bourdieu azt állítja, hogy az erőforrások egyenlőtlenségei nem korlátozódnak a gazdasági tőkére, hanem a tőke kulturális és egyéb formáit is magukban foglalják, mivel ezek is társadalmi előnyökké alakíthatók (Bourdieu, 1984, 1986). A kulturális tőke olyan kulturális erőforrásokat foglal magában, mint az oktatás és a kulturális tudás - "intézményesített, azaz széles körben megosztott, magas státuszú kulturális jelek (attitűdök, preferenciák, formális tudás, viselkedés, javak és bizonyítványok), amelyeket társadalmi és kulturális kirekesztésre használnak" (Lamont & Lareau, 1988, 156. o.). Ennél is fontosabb, hogy a kulturális tőke olyan megtestesült formákban is megjelenhet, mint a preferenciák, ízlések és mozgásformák (Friedman, 2011; Holt, 1997). Ha mélyen beágyazódnak a *habitusba*, a kulturális tőke "természetes" tulajdonságoknak tűnhet, mivel később nehéz megszerezni őket (Bourdieu, 1984; Bourdieu & Passeron, 1979; Bourdieu & Wacquant, 1992). Bourdieu úgy véli, hogy a kulturális fogyasztás homológiában van a társadalmi pozícióval, például a "magasrendű" művészet és az elit közötti kapcsolat (1984). A kulturális tőkéről mint elit társadalmi reprodukciójáról szóló elméletét más nyugati társadalmak is alátámasztották (pl. DiMaggio & Mohr, 1985; Khan, 2011; Kraaykamp & Van Eijck, 2010; Savage et al., 2013).

Bourdieu elmélete azonban nyugat-centrikus feltételezéseket tartalmaz, amelyek eltérnek a kínai társadalmi és kulturális valóságtól, és megkérdőjelezi, hogy a kulturális tőkéről mint a társadalmi reprodukció mechanizmusáról szóló érvelése közvetlenül alkalmazható-e Kínára. Először is, a kulturális tőke kialakulása Nyugaton sokkal fokozatosabban, a viszonylag alacsony társadalmi mobilitás hosszabb időszaka alatt történt (Accominotti et al., 2018; DiMaggio, 1982). Kínában a szocializmus alatt nagyon magas volt a társadalmi egyenlőség, és még 10 évvel a reform után is magas volt a társadalmi mobilitás. A folyamatos urbanizációnak köszönhetően Kínában - az 1990-es 26%-ról 2018-ra 60%-ra - a társadalmi mobilitásra vonatkozó statisztikák továbbra is magasabbak, mint Nyugaton (Zhou & Xie, 2019; NBS China, 2020). Nem biztos, hogy a viszonylag magas kínai társadalmi mobilitás termékeny a kulturális tőke - az elitek kizárólagos kultúrájának - kialakulására. Másodszor, a kulturális tőkét általában a "megfelelő" művészeti formák ismeretén keresztül vetik be. Nyugaton létezik egy egyértelmű legitím kultúra - a hosszú, megszentelt klasszikus hagyomány, amelynek évszázadokon átívelő, a reneszánsz, a barokk, a klasszikus és a romantikus korszakokat átfogó folyamatos vonala van (Burkholder et al., 2019), de a legitím kultúra vonala Kínában a közelmúlt történelmében kanyargós utat járt be. A nemesi osztály magas kultúrája, mint például a kunqu, a Csing-birodalommal együtt bukott el (Mackerras, 1973). A régi köztársasági kormány

intézményesítette az újabb keletű pekingi operát (Goldstein, 1999). A szocialista Kína keményen üldözte mindkettőt, mint "feudálisat" és "burzsoá"-t, ehelyett a forradalmi operát és a vörös zenét dicsőítette (Kraus, 2004). Így Kínában sem tartós elitosztály, sem egyértelmű legitim kultúra nem létezik. Ha a kulturális tőke

Kínában is relevánsak lennének, a kínai kulturális tőke fejlődésének naprakész megértésére lenne szükség.

Ez a cikk elmagyarázza, hogyan "javult" gyorsan a kulturális fogyasztás ízlése az új elitben, és hogyan vezettek Kína egyedi helyi társadalmi körülményei az ízlés gyors fejlődéséhez. Az eredmények arra utalnak, hogy a gazdasági egyenlőtlenség, a relatív hátrányos helyzetből való félelem, az egygyermekes politika és a műveltséget hangsúlyozó kínai kultúra kombinációja egy generáción belül intenzív versenyhez és a kulturális tőke gyors emelkedéséhez vezetett. Bemutatom, hogy Bourdieu elmélete a kulturális tőkéről hogyan alkalmazható egy nem nyugati, poszt-szocialista kontextusban, és a kulturális tőke jelentését a kínai kontextusban.

1.1 | Kutatási terv

Ez a kutatás azt mutatja, hogy a generációk közötti egyenlőtlenség nemcsak az iskolai végzettséget befolyásolja (Wu, 2010), hanem a megtestesült kulturális értékekben, preferenciákban és ízlésben is nyomot hagy. Bár a kulturális adottságokat nehéz közvetlenül mérni, a társadalmi interakciókban a kulturális fogyasztáson keresztül megfigyelhetők (Bourdieu, 1984). Ez a tanulmány a kulturális tőkét a zenei ízlésen keresztül vizsgálja, hogy megvizsgálja, hogyan különböznek a zenei attitűdök és preferenciák a társadalmi csoportok között, és hogy ezek milyen mértékben térhetnek el egymástól a szülői kiváltságok miatt.

A kínai országos összehasonlítás helyett, ahol a városi és vidéki régiók közötti kulturális szakadékot már jól kutatták (Kipnis, 2013; Lei, 2003; Sato & Shi, 2007), ez a tanulmány a leggazdagabb megvárosokon *belüli* kulturális különbségeket vizsgálja, ahol a társadalmi kirekesztés ténylegesen megvalósul. Annak ellenére, hogy a migránsok sok éven át a városokban élnek, a többségi kultúrából marginalizálódnak, és nehezen tudnak beilleszkedni a városi életbe (Sun, 2013; Xu & Xu, 2007; Yang et al., 2010). A generációk közötti egyenlőtlenségtől való kulturális megkülönböztetés magyarázatot adhat. Az interjúk Pekingben és Sanghajban készültek - azokban a megvárosokban, ahol a legmagasabb az egy főre jutó GDP (23 805 és 22 799 USD, szemben az országos 10 276 USD-vel), a legnagyobb a városi lakosság (18,7 és 21,4 millió) és a legtöbb a városi migráns (2005 és 2019 között összesen 5,8 és 4,6 millióval bővült) (NBS China, 2019, 2020).

Annak felmérésére, hogy a társadalmi háttér befolyásolja-e az ízlést, a kutatási tervek jellemzően azt javasolják, hogy a válaszadókat társadalmi-gazdasági kvóták alapján toborozzák. Az ilyen kutatási terv azonban önbeteljesítő eredményhez vezethet. A társadalmi pozíciók szerinti toborzás és annak sugallása, hogy a kutatót a társadalmi hierarchia érdekli a zenéről szóló vitában, elidegeníthet néhány válaszadót, és vonzhatja azokat, akik jobban szeretnék bemutatni "ízlésüket". Ehelyett ez a kutatás semleges toborozza a válaszadókat a mindennapi "zenei preferenciák" vizsgálatához - milyen zenét szeretnek és miért, anélkül, hogy előszűrést végezne vagy előre megemlítené a társadalmi-gazdasági státuszt. Ennek a felállásnak az az előnye, hogy azáltal, hogy a válaszadókat nem kérdezik és nem vezetik a társadalmi hierarchiáról, a társadalmi helyzet és az ízlés között felfedezett bármilyen kapcsolat torzítatlan lesz.

Huszonegy interjút készítettem 2018 októberétől decemberéig, miközben egy pekingi egyetemen tartózkodtam, ami segített abban, hogy megtaláljam azokat a válaszadókat, akik érdekeltek abban, hogy megosszák zenei preferenciáikat. Az interjúkat a válaszadók városában, jellemzően egy, a válaszadó számára kényelmes kávézóban végeztük, átlagosan körülbelül 1 óra, de legfeljebb 2 óra hosszúságú. A válaszadók jellemzően "gaoya (高雅)"-ként emlegetik kínaiul a "highbrow"-t, ami szó szerint annyit tesz "magas" és "elegáns". Az összes megkérdezett a zenéről mint személyes szabadidős tevékenységről beszélt, nem pedig szakmai megítélésről.

a művészeti vagy szórakoztatóiparban dolgozók közül egyikük sem. A félig strukturált interjúk a zenei érdeklődésük megvitatásával kezdődtek, majd a múltjukra és a neveltetésükre visszavezethető érdeklődésük kialakulásával kezdődtek. Az elemzés az interjúalanyok konkrét eseteinek mintáit vizsgálja, amelyeket a kínai társadalmi fejlemények alapján Bourdieu elméletei alapján értékelünk - olyan magyarázatokat keresve, amelyek az egyes eseteket a tágabb makrorendszerrel kapcsolják össze (Burawoy, 1998). Az interjúk feljegyzései és az átiratok elemzése egyértelmű kapcsolatot mutat ki a szülői kiváltságok, a formáló környezet, valamint a nyugati kultúra és az igényes művészet iránti érdeklődés között.

1.2 | A válaszadó profilja

A megkérdezettek a posztiszocialista Kínában nőttek fel, életkoruk 23 és 44 év között van. Mivel mindannyian Kína leggazdagabb megvárosaiban élnek, az országos átlaghoz képest viszonylag jómódúak. Végzettségük a főiskolai végzettségtől a doktori fokozatig terjed. Az alapfokú végzettséggel rendelkezők a kínai felső 6,6%-ban, a felsőfokú végzettséggel rendelkezők a felső 0,6%-ban, a tengerentúli végzettséggel rendelkezők pedig a felső 0,25%-ban vannak (NBS China, 2019, 2-14. és 21-10. ábra). A válaszadók közül senki sem végez fizikai munkás foglalkozást. A potenciálisan kevésbé privilegizált megkérdezettek nagyobb arányban de- klinikáltak az interjúban, mondván, hogy nem érdekli őket eléggé a zene ahhoz, hogy beszéljenek róla. Az alsóbb rétegek ilyen kulturális elzárkózása más országokban is megfigyelhető (Bennett et al., 2009; Peterson, 1992; Savage, 2015). Hasonlóképpen, a válaszadók egyike sem tartozik a Goodman által az "uralkodó osztály" szuperelit családjainak minősített családok közé (2016). A spektrum szélsőséges széléin elhelyezkedő válaszadók hiánya várható a kutatási tervből, amelyből kiderül, hogy a megvárosokban a nem fizikai dolgozók között kulturális különbségtétel létezik a nevelési körülményeik alapján.

Ez a kutatás Bourdieu elitfelfogását használja, amely kifejezetten a kultúra erőforrásait is magában foglalja (Bourdieu, 1984; Wacquant, 1993), szemben a klasszikus meghatározásokkal, amelyek az elitet a politikai vagy gazdasági uralkodó osztályra korlátozzák (Rahman Khan, 2012). Az új elit és a nem elit válaszadók közötti határvonal nem egy éles vonal, hanem egy gradiens. A válaszadókat pontozzák, hogy kulturális tőkájukat nagyjából megbecsülik (lásd az 1. táblázatot). Ebben a kutatásban az "új elit" a kiváltságos nevelésben felnövő új generáció - a modern Kínában az első, kulturális tőkével magasan felhúzott generáció. Az "új elit" nagyjából a válaszadók felső felére (CC5-CC7), különösen az első kvartilisre (CC6 és CC7) vonatkozik. Az új elitnek általában legalább egy szülője párttag, születésekor városi *hukou* (háztartási bejegyzés), születésük és nevelésük a jómódú Sanghajban vagy Pekingben történt, és magas iskolai végzettséggel rendelkeznek - mindezeket nagyban befolyásolják a szülői kiváltságok.

A szülői kiváltságok, a nevelési környezet, valamint a nyugati kultúra és a "magasrendű" művészet iránti érdeklődés közötti szoros kapcsolat a kulturális tőke fejlődését és a bourdieus-i új elit felemelkedését mutatja a posztiszocializmus óta. Ezt az érvelést az ízlés és a kulturális tőke fejlődésének nyomon követésével fogom alátámasztani. A mai Kínában a gazdagok első generációja az 1980-as és 1990-es évek piaci reformjaiból profitált, és fogyasztói életmódot élt, miközben a lakosság többsége vidéken maradt, de a kulturális tőkétől homogén módon megfosztották őket (Chao & Myers, 1998). Nyomon követem, hogy a szülői nemzedék egyenlőtlensége hogyan vezetett az új elit előnyös társadalmi pozícióhoz és a nyugati és igényes zene iránti egyedi ízlésükhöz. A kutatás hozzájárulása az, hogy a kulturális különbségtétel nem csak hipotetikusán létezik - Kína vidéki és városi régióiban élő emberek között, vagy a társadalmi hierarchia szélsőséges szintjei között Kína különböző részein. A különbségtétel a kínai megvárosokban a generációk közötti kulturális elit és a felfelé törekvők között is megfigyelhető.

2 | A KULTURÁLIS TŐKE HIÁNYA AZ ELIT ELSŐ GENERÁCIÓJÁBAN

A reform és a nyitás utáni elit első generációja az elszegényedett, de erősen egalitárius szocialista társadalomban alakította ki habitusát. Az 1949 és 1979 közötti időszakban a szabad piacot és a magántulajdont a *danwei* rendszer - az állam által ellenőrzött munkaadások, amelyek minden juttatást biztosítottak, beleértve a nyugdíjakat, a biztosítást, a lakhatást, az orvosi ellátást, a gyermekek oktatását és a szabadidős lehetőségeket - helyezte vissza (Andreas, 2016; Lu & Perry, 1997; Walder, 1986). A hatalom a politikai tőkével - az erőforrások újraelosztásának hatalmával - rendelkező kevesek kezében van az uralkodó párt tagjai által (Andreas, 2016; Deng & Treiman, 1997; Djilas, 1959; Zhou et al., 1998). A társadalom kulturálisan is egységesebb volt a maihoz képest, mivel a kormány korlátozta a fogyasztást, szigorúan ellenőrizte a médiát, és megtiltotta a kulturális javak behozatalát (Ho & Law, 2012, 403. o.). Mindez a kulturális forradalomban csúcspontot ért el, amely radikális politikai mozgalmak sorozatában tisztította meg a polgári megkülönböztetés maradványait. A kormány sok felsőfokú

végzettséggel rendelkező és magasabb rangú szakmákban dolgozó embert küldött mezőgazdasági munkára, és felfüggesztette az oktatási intézményeket

TABLE 1 A válaszadó profilja

	Álnevek	Kor	Gender	Családi állapot	Jelenlegi város	Oktatás	Fél szülő	Városi Hukou születéskor	BJ/SH Született	Western Edu	Kulturális tőke pontszám*
1	Chenyue	34	F	Egyetlen	Peking	Mester	Y	Y	Y	Y	CC7
2	Xujing	44	F	Egyetlen	Shanghai	Mester	Y	Y	Y	-	CC6
3	Yeqin	37	F	Házass	Shanghai	MBA	-	Y	Y	Y	CC6
4	Wenju	29	F	Egyetlen	Peking	Doktori cím	Y	Y	-	Y	CC6
5	Yiyin	24	F	Egyetlen	Shanghai	Mester	Y	Y	-	Y	CC6
6	Dingjiao	28	F	Egyetlen	Peking	Mester	Y	Y	-	Y	CC6
7	Ziguo	26	M	Egyetlen	Peking	Mester	Y	Y	-	-	CC5
8	Dongkun	23	M	Egyetlen	Peking	Mester	Y	Y	-	-	CC5
9	Xiaoshu	39	F	Egyetlen	Shanghai	Bachelor	Y	Y	Y	-	CC5
10	Changti	31	F	Egyetlen	Peking	Mester	Y	Y	-	-	CC5
11	Moliu	23	F	Egyetlen	Peking	Mester	-	Y	-	Y	CC5
12	Wumu	43	F	Házass	Peking	MBA	-	Y	-	Y	CC5
13	Muyao	32	M	Házass	Peking	Bachelor	-	Y	Y	-	CC4
14	Tianfan	35	M	Egyetlen	Peking	Doktori cím	-	Y	-	-	CC4
15	Donglu	31	F	Házass	Peking	Bachelor	Y	Y	-	-	CC4
16	Szállítás	33	M	Házass	Peking	Bachelor	-	Y	-	-	CC3
17	Baoshang	31	F	Házass	Shanghai	Mester	-	-	-	-	CC3
18	Xiaojing	33	M	Házass	Peking	Bachelor	-	-	-	-	CC2
19	Zili	28	F	Egyetlen	Shanghai	Főiskola	-	Y	-	-	CC2
20	Puchao	26	M	Egyetlen	Peking	Főiskola	-	-	-	-	CC1
21	Bányászat	23	F	Házass	Shanghai	Főiskola	-	-	-	-	CC1

*Míg a kulturális tőke mint a kiváló tapasztalatok összetett halmozódása nem könnyen számszerűsíthető, a kulturális kiváltságok relatív szintjének durva ábrázolásaként egy pontszámot adunk meg. A pontszámot az iskolai végzettség (főiskola = 1, bachelor = 2, mester vagy annál magasabb végzettség = 3), legalább egy párttag szülő (igen = 1), a születéskori hukou (városi = 1), a BJ/SH őslakosság (Pekingben vagy Sanghajban született és nőtt fel = 1) és a nyugati végzettség (igen = 1) összegéből számítják ki.

(Parish, 1984; Whyte, 1981, 2010, 21. o.). Azok, akik a reform és a nyitás előtti nemzedékben nőttek fel, nagyrészt homogének elszegényedett anyagi jólétük és korlátozott kulturális adottságaik tekintetében.

Deng Xiaoping 1979-ben kezdődő gazdasági reformja figyelemre méltó gazdasági növekedéshez vezetett, amely sok embert emelt ki a szegénységből. Az 1990-es évek végére azonban Kína a "vagyonkoncentráció" irányába mozdult el, ahol a vagyon többnyire az elitben összpontosul (Xiang & Shen, 2009). A vagyon eloszlása egyre egyenlőtlenebbé vált, a vagyon azok számára koncentrált, akik a gazdasági liberalizáció korai szakaszában kiváltságos pozíciókat alakítottak ki, beleértve a politikai elitet, akik jobban képesek a politikai előnyöket gazdasági előnnyé alakítani (Davis & Wang, 2009; Sun & Guo, 2013; Whyte, 2010).

A gazdasági egyenlőtlenségek kiszélesedése a kulturális megkülönböztetés új hullámához vezetett. A megkülönböztetés első évtizede az alapvető javak tárgyiasult fogyasztásán alapult. A televízió, amely a reform és nyitás kezdetén a legtöbb család számára elérhetetlen luxus volt, a nagyvárosokban általánossá vált, és az 1990-es évekre a vidékre is behatolt (Li, 1991). A tartós fogyasztási cikkek birtoklása volt az első módja annak, hogy az emberek megmutassák teljesítményüket és státuszukat - a "négy áru", a színes televízió, a mosógép, a hűtőszekrény és a sztereó (Latham et al., 2006, 1. o.). Az anyagi javak birtoklásának megkülönböztetése gyorsan felértékelődött az alapvető háztartási gépektől az elektronikáig, a motorkerékpároktól, majd az autókig (Cartier, 2013, 36. o.), és elterjedt az egyre drágább zárt közösségekben lévő ingatlanok birtoklásáig (Chen et al., 2019; Pow, 2012).

Ahogy a szórakozás és a fogyasztás Kínába áramlása biztosította a kulturális közeget a megkülönböztetéshez, a kezdeti, anyagi tulajdonon alapuló megkülönböztetés hamarosan kibővült az életmódbeli különbségekkel. Az első a szabadidős tevékenységek, mint például a mozi, a biliárd, a tánc, a bowling és a vacsorázás elterjedése volt (Chao & Myers, 1998; Davis 2000, 20. o.; Gan, 2000). A gazdagok mobilitása is bővült, az 1980-as évek erősen korlátozott hongkongi és makaói családi látogatásaitól kezdve odáig, hogy 2018-ban Kína lett a legtöbbet költő kiutazó (Lee et al., 2013, 21-22. o.; World Tourism Organization, 2019). A gazdagok importált szupermarketekből vásároltak, éttermekben torkoskodtak és pazarolták az ételt, és egzotikus csemegéket, például struccokat, kígyókat és sündisznókat fogyasztottak a táplálkozási kifinomultság szimbólumaként (Veeck & Burns, 2005; Zhan, 2005), míg a szegénységben élők továbbra is nélkülözték az alapvető anyagi szükségleteket és alutápláltságtól szenvedtek (Solinger, 2013, 63-64. o.). "Ha azt akarod, hogy középosztálybelinek tekintsenek, birtokolnod és csinálnod kell ezeket a dolgokat, amelyek - bármennyire is konstruáltak - a középosztály jellemzőiként tárgyiasulnak" (Guo, 2008, 47. o.). Az anyagi javak és az életstílusok közötti különbségtétel azonban még mindig a tárgyiasult kulturális fogyasztáson alapult, mivel az ízlésbeli különbségek korlátozottak voltak.

Ahogy az újjgazdagok a megfelelő divat vagy ízlés normáit keresik, úgy tekintenek fel a nyugati kultúrára, mint a modernitás szimbólumaira (Pun, 2005). Mivel az új életstílus nagy részét külföldi cégek hozták be, a külföldiséget közvetlenül a modern ízléssel azonosították (Bayne, 2006, 157. o.). Az urbanizáció, a modernizáció, a nyugatiasodás és a globalizáció a kínai városokban a megkülönböztetés törekvéseivé és szimbólumaivá váltak (Ma, 2011; Tsang, 2014,

p. 86). A tudósok arra is rámutatnak, hogy a nyugati kultúra iránti kínai törekvések a Nyugatról alkotott "occidentalista" képzeletvilágot tükrözik (Carrier, 1995; Chen, 2002). Erre példa a gyorséttermek kezdeti magas státusza Kínában. A KFC és a McDonald's Peking legelőkelőbb részein nyílt meg. A tápláló összetevőik és tudományos konyhájuk miatt ünnepezt éttermek vonzóvá váltak a kínaiak számára, hogy belekóstolhassanak az amerikai kultúrába (Croll, 2006, 32. o.; Yan, 2000). Hasonlóképpen, a "magas kultúrában" való részvételt kezdetben az újjgazdagok uralták, mint új fogyasztási divatot. A tudósok rámutatnak, hogy a magas kultúrát a műveletlen újjgazdagok próbálták tönkretenni, hogy hasznot húzzanak belőle (Wang, 2001, 86. o.). Az újjgazdagokat Kínában gyakran *xingui* (az új elit), *xinfu* (új gazdagság), *dakuan* (nagy költséző) és *baofahu* (parvenu: a kifinomulatlan gazdagok) jelzőkkel illették - gyakran becsmélő kifejezésekkel, hogy rámutassanak újkori gazdagságukra, de kifinomultságuk hiányára (Guo, 2008; Lei, 2003,

p. 624; Miao, 2016, 24. o.; Osburg, 2013, 11. o.). Annak ellenére, hogy az újjgazdagok igyekeztek megkülönböztetni magukat, korlátozott kulturális tőkájuk a tárgyiasult megkülönböztetésre korlátozta őket, amit gyakran a parvenüek feltűnő, de szegényes ízlésének kritizáltak.

3 | A KULTURÁLIS TŐKE MEGJELENÉSE

A poszt szocializmusban az egyenlőtlenségek növekedése biztosította az alapot a kulturális tőke felhalmozásához. A kiváltságos szülők versenyeznek a kulturális adottságok biztosításában gyermekük számára, hogy ne "veszítsenek a startvonalnál" (Tang, 2016). Ezt a kulturális tőkékért folytatott versenyt a jelenlegi nemzedék versenyző társadalmi környezete, valamint a kínai kultúrában a gyermekek oktatásának hangsúlyozása motiválja.

A gyermekek fejlődésébe való befektetésnek nagy múltja van Kínában. Ez egyrészt a társadalmi felemelkedés pragmatikus útja, másrészt válasz a műveletlenség miatti megfélemléstől való félelemre. A "tigrisszülőkről" és a gyermekek oktatására helyezett fokozott hangsúlyukról széles körben beszámoltak (Cheah et al., 2013; Wang, 2014; Xie & Li, 2018). Ez a hagyományok megítélésében gyökerezik. A konfucianizmus úgy véli, hogy a teljes emberré váláshoz egy élethosszig tartó önművelési folyamatra van szükség, hogy elérjük a *ren* vagy a legfőbb erény állapotát (Tu, 1985). A nevelés tehát egyúttal a mások tiszteletének megszerzéséhez vezető út is (Miao, 2016, 24. o.). A művelődésről szóló uralkodó diskurzus a mai Kínában a *suzhi* - azaz a belső tulajdonságok - fejlesztése. Bár eredetileg a kultiváltság ösztönzésére fogalmazták meg, a gyakorlatban címkéként használják, hogy "megmérjenek" és szidjanak másokat különböző hiányosságokért, például a rossz nevelésért, higiéniaért, modorért vagy ízlésért (Jacka, 2009; Kipnis, 2006; Murphy, 2004). Az alacsony *suzhi*-vel rendelkezőket úgy állítják be, mint akik további civilizációra szorulnak (Sun, 2008; Zhao, 2002). A tudósok bírálták, hogy a *suzhi*-diskurzus megerősíti és reprodukálja a társadalmi kirekesztést, mivel a hátrányos helyzetűeket hibáztatják saját kudarcukért, amiért nem tudták ápolni a bennük rejlő "minőséget" (Kipnis, 2006; Murphy, 2004). Ironikus módon a hátrányos helyzetűek keveset tehetnek azért, hogy "javítsák" *suzhi*-jukat. A kiváltságosok azok, akik mindent megtesznek azért, hogy javítsák saját és gyermekeik *suzhi*-ját. Ezt súlyosítja az 1979 óta tartó egygyermekes politika, amely miatt két szülő és négy nagyszülő minden erőforrásukat és aggodalmukat a "kis császár" vagy "császárné" fejlesztésére fordítják (Davis & Sensenbrenner, 2000, p. 59; Wang, 2009). A viszonylagos nélkülözéstől való félelmükben az újonnan szerzett jólétben élő kínai szülők nem haboztak, hogy erőforrásaikat gyermekeik fejlődésébe fektessék.

Az interjúkból kiindulva felvázolom azokat a mechanizmusokat, amelyek segítségével a szülők gazdasági előnyei a kulturális tőke megteremtéséhez vezettek az új elit neveletésükről szóló személyes elbeszélései révén. Az új elit szülei jellemzően valamivel kiváltságosabbak voltak, de ezek a marginális előnyök felnagyítottak, mivel folyamatosan erőforrásokat öntöttek a gyermekükbe. Végül soron az előnyös helyzetben lévő szülők sokkal jobb helyzetben vannak ahhoz, hogy magas iskolai végzettséget biztosítsanak gyermekük számára, ami társadalmi-gazdasági előnyökké alakul át. Az új elit kulturálisan is exponált az idegen kultúrához és a magas kultúrához, a szülői előnynek, valamint az oktatási rendszeren keresztül történő intézményesülésnek köszönhetően. A kettő közötti kapcsolat teszi ízlésüket kizárólagossá a generációk közötti kiváltságokkal - azaz kulturális tőkével - rendelkezők számára.

3.1 | Előnyök biztosítása az oktatásban

Az új elit lényegesen magasabb iskolai végzettséggel rendelkezik szüleikhez képest (Yang et al., 2021), ami annak tulajdonítható, hogy jelentős előnyt élveznek az oktatási rendszerben (Wu, 2010). A kínai oktatási rendszer tölcseinek sorozata - az egyes szinteken a "kulcsiskolákba" való bekerülés egy olyan osztályszűrő, amely a jobb életeriélyek felé tölcse szerűen vezet (Li et al., 2014; Woronov, 2013). A tehetős családok további előnyöket vásárolhatnak gyermekeik számára - extra korrepetálási órákat, magániskolákba való beiratkozást, bizonyos iskolai körzetekben lévő házak vásárlását, valamint kapcsolatok és adományok felhasználását a felvétel érdekében (Solinger, 2013; Zhao, 2015). Bár a felsőoktatás bővülése Kínában növelte a felsőoktatás lehetőségét (Wan, 2006; Wang, 2014), a beiratkozást egyre inkább a kiváltságos gyerekek dominálják, különösen a jobb rangú egyetemeken (Hu & Wu, 2019; Liu et al., 2014; Niu et al., 2020).

Changti (CC5) egy tartományi fővárosban nőtt fel, majd az egyetemi tanulmányai miatt Pekingbe költözött. Megfigyelte, hogy általános iskolai osztálytársai mind átlagos családokból származnak, de miután belépett egy

kulcsfontosságú középiskolába, középiskolai osztálytársai kiváltságos szülőkkel rendelkeztek, mint például káderek, kisvállalkozók és művelt emberek.

szakemberek. Míg általános iskolai osztálytársai többnyire a kevésbé jómódú tartományban maradtak, a kulcsiskolában tanuló osztálytársai felfelé ívelő pályát futottak be, és sokan hozzá hasonlóan Pekingben kötöttek ki. Hasonlóképpen, Dingjiao (CC6) is részesült a szülői erőforrásokból, amikor egész iskolai tanulmányai alatt a kulcsiskolába járt. "Gyerekkoromban számtalan korrepetálást kaptam" - mondja. "A szüleim beírtak a matematikai olimpiára (matematikai verseny) és az angol órákra. Vizsgával a városom legjobb középiskolájába jártam. De néhány diák, körülbelül 50-80 diák 500-ból, a gazdag szülei miatt került be". A kulcsiskolák egyengetik az utat a magas iskolai végzettséghez és a társadalmi pozíciókhoz, és a szülők előnyei segítenek abban, hogy gyermekeik bekerüljenek a kulcsiskolákba.

Továbbá a külföldi oktatás továbbra is lehetőség a gazdag családok gyermekei számára. Ez egyrészt a legrangosabb bizonyítványok megszerzésének módja, másrészt pedig egy kevésbé versenyképes rendszeren keresztül a felsőoktatás megszerzésének módja (Kim, 2011; Waters, 2005, 2006). A kínai diákok ma már a nemzetközi hallgatók legnagyobb csoportját alkotják a legmagasabban rangsorolt egyetemekkel rendelkező országokban, köztük az Egyesült Államokban, az Egyesült Királyságban, Kanadában, Ausztráliában, Új-Zélandon, Németországban és Japánban (Institute of International Education, 2018). A külföldi oktatás a szülői ágencia kifejeződése, hogy felkészítsék gyermekeiket a globalizálódó világra (Weenink, 2008), azonban ez az ágencia csak a jómódú családokban élők em- líti (Lee et al., 2013, 27. o.).

A megkérdezett új elit tagjai közül heten szereztek posztgraduális diplomát külföldön. "A szüleim régóta tervezték, hogy külföldön végezzem el a tanulmányaimat, mindenképpen. Az angol nyelvtanulásom megelőzte a társaimat. Már 4. osztálytól kezdve magánórákra jártam angolra, amikor az angol iskolák még csak kezdtek népszerűvé válni. Körben ültünk kis osztályokban, 7-8 fős csoportokban, egy nyugati angoltanárral és egy kínai asszisztenssel, akik importált külföldi tankönyvek alapján tanítottak. Bár a szüleim nem voltak szupergazdagok, azt mondták, hogy ne stresszeljem túl magam a középiskolai felvételi vizsgám miatt - "ha nem érsz el jó eredményt, mindig tanulhatsz külföldön". Ezt megismételték a főiskolai felvételi vizsga előtt is. Később azonban a szüleim úgy érezték, túl fiatal vagyok ahhoz, hogy 18 évesen külföldre költözzek" - mondja Dingjiao (CC6). Az alapképzést Kínában folytatta, de posztgraduális diplomát szerzett az Egyesült Királyságban egy Russel Group egyetemén. A legelőkelőbb helyzetben lévő szülők megengedhetik maguknak, hogy fiatalabb korban külföldre küldjék gyermeküket. A pekingi születésű Chenyue (CC7) a középiskola második évében Új-Zélandra költözve nyugati oktatási pályára váltott. Ezzel szemben a hátrányos helyzetűek a szokásos oktatási pályát követik, amely rosszul készíti fel őket angolul és a felvételi vizsgákra, ami a felsőoktatásban való továbbtanulási esélyeik akadályává válik.

3.2 | Külföldre orientált kulturális környezet

A jómódú szülők nemcsak a magasabb társadalmi pozíciót biztosító felsőoktatás útját egyengetik gyermekeik számára, hanem más kulturális adottságokkal is kényeztetik gyermekeiket. Ez a tanulmány különösen a külföldi és a magas kultúra iránti érdeklődésüket vizsgálja. A szülők kultúrára gyakorolt hatásának és a társadalmi eredményeknek a kombinációja a kulturális tőke kialakulásához vezet Kínában - egy olyan kultúrához, amely csak az elitre jellemző.

A kiváltságos szülők jól ismerik a nyugati nyelvek és kulturális gyakorlatok dominanciáját, és remélik, hogy gyermekeik meglátják a külvilágot (Miao, 2016, 114. o.; Tsang, 2014, 85. o.). Az új elit angol nyelvtudásának hangsúlyozása nemcsak az oktatási tölcserben és a külföldi tanulmányokra való felkészülésben jelent előnyt. Arra is képessé teszi őket, hogy már fiatal koruktól kezdve elmerüljenek az idegen kultúrában. A tehetsős családok jutottak hozzá legkorábban a külföldi médiához - mindenki mást megelőzve telepítettek parabolaantennákat és biztosítottak internet-hozzáférést, mielőtt ezek eléggé elterjedtek volna ahhoz, hogy betiltsák vagy tűzfalakkal védjék őket (Severin, 1994). A megkérdezett új elit tagjai közül sokan emlékeznek arra, hogy az internet kezdeti időszakában közvetlenül nézték a külföldi csatornákat, például az HBO-t (gyakran kalóz műholdas dekódereken keresztül), valamint rengeteg külföldi kalózmédiát, például filmeket, dalokat és tévésorozatokat töltöttek le. Sokan közülük már fiatal koruk óta ismerik a nyugati zenét és műsorokat, amerikai sitcomokat, például a Jóbarátokat

és rengeteg amerikai filmet néznek. Hasonlóképpen a családjuk is megengedte nekik a külföldi kultúra legális tárgyait. Chenyue (CC7) úgy emlékszik, hogy amikor óvodás volt, a szülei hazahoztak egy orosz lemezjátszót klasszikus zenével és külföldi zenével. A bakelit korszaka már elmúlt, így az importált bakelitlemezek ritka gyűjtői tárgyakká váltak. Dingjiao (CC6) hetente el tudott menni a Xinhua könyvesboltba, hogy törvényes példányokat vásároljon.

kazették, CD-k, könyvek és magazinok, például a "Philharmonic" magazin, amelyek gazdagították a klasszikus zenével kapcsolatos ismereteit.

Az angol nyelvben kialakuló magabiztosságuk lehetővé tette az új elit számára, hogy közvetlenül, akadályok nélkül fogyasszák az idegen kultúrát, megnyitva számukra egy másik világot. Ez éles ellentétben áll a nagyközönség azon tagjaival, akiknek korlátozott volt a közvetlen hozzáférésük a külföldi médiához, és akiknek a fogyasztása jóval később jött - a helyi csatornákon keresztül csordogáló, korlátozott és cenzúrázott hangvételű alkotásokon keresztül (Rupke & Blank, 2009). Bár az importált külföldi produkciók egyre inkább hozzáférhetővé váltak a nagyközönség számára, az új elit korai és közvetlen elmerülése a külföldi kultúrában lehetővé teszi számukra, hogy magabiztos fogyasztói legyenek a nyugati kultúrának, akik kritikus szemmel kutatják és szelektíven követik azt, amit kedvelnek. Az új elit gyakran előnyben részesíti a nyugati kultúrát a helyi populáris kultúrával szemben, de sajátos ízlésük talán leginkább a "magas kultúra" iránti érdeklődésükben nyilvánul meg.

3.3 | "Magasröptű" kultúra meghonosítása

A megkérdezett generációk közötti elit körében a leginkább fogyasztott "igényes" zene a nyugati klasszikus, de ide tartoznak más művészeti ágak is, amelyeket hasonló hozzáállással fogyasztanak. A színházi zenedrámát kedvelők gyakran említik a nyugati musicaleket. A hagyományos kínai operákat is megemlítik néha, általában azok, akik a belső régiókból származnak, vagy akikre nagy hatással van az idősebb generáció. A nyugati elitekkel ellentétben a nyugati operát a kínai új elit kevésbé említi.

Az új elit "igényes" ízlése a szüleikre vezethető vissza, valamint az oktatási rendszeren keresztül történő intézményesülésre. A tehetős szülők fontosnak tartják az olyan tanórán kívüli órákat, mint a kalligráfia, a harcművészetek, az úszás és a zeneórák (Davis & Sensenbrenner, 2000). A legtöbb megkérdezett új elitnek olyan szülei voltak, akik hangszeres órákra vették őket - leginkább zongoraórákra. A zongorát a 19. századi kínai bevezetése óta régóta nagyra becsülik - a hagyományos kínai zenétől leginkább eltérő nyugati akkordikus zene pilléréként tisztelik, a gazdagok státuszhangszere, amely pénzt és helyet igényel (Kraus, 1989; Lau, 2008, 94-97. o.).

A zeneóra a kultúra és a jólét jele, mivel a hangszer és a lecke nem könnyen megfizethető. Yejin (CC5), aki Sanghajban nőtt fel, élénken emlékszik arra, hogyan kellett apjának pénzt spórolnia, hogy zongorát vehessen neki, és arra az emlékezetes jelenetre, amikor büszkén vitte fel a lépcsőn a barátaival - ami a korai középosztály takarékoságát és törekvését mutatja az 1980-as években. Az új elit tagjai közül sokan, akik ma már rendszeresen járnak nyugati klasszikus koncertekre, hasonló emlékekkel rendelkeznek arról, hogy zongoraleckéket vettek, és egészen a 10. szintig, a legmagasabb szintig eljutottak. Dingjiao (CC6) azt mondja, hogy az apja vette rá, hogy zongoraleckéket vegyen, amikor körülbelül 5 éves volt. Emlékszik, hogy egy koreai tanár volt, aki tolmácon keresztül adta az órákat - ez elég furcsa módja a zeneóráknak. Az új elit tagjai közül sokan emlékeznek arra, hogy a tigris szülők nyomást gyakoroltak rájuk, hogy gyakoroljanak és teljesítsenek. Úgy gondolják, hogy szüleik, akik nem rendelkeztek elegendő zenei ismerettel, a fejlődés mérésének eszközeként vizsgákra kényszerítették őket, mivel szüleik a hangszerjátékot inkább versenyszerű készségnek, mint szabadidős tevékenységnek tekintik.

Az élő koncerteken vagy előadásokon való korai részvétel kiváltsága egy másik tényező, amely az új elitben megalapozza a kulturális részvétel szokását. A legfejlettebb városokban felnövő elitnek vannak emlékei arról, hogy szüleik elvitték őket élő eseményekre, mivel a múltban ezek ritkák voltak, és a legnagyobb városokra, például Pekingre vagy Sanghajra korlátozódtak. Sokféle ilyen eseményre emlékeznek - nyugati szimfónia, balett és gálák, amelyeken különböző hazafias dalok hangzottak el. Yiyin (CC6) például azt mondja, hogy a színházi zenés dráma iránti érdeklődése akkor kezdődött, amikor először látott élőben egy Kunqu előadást a középiskola előtt. Ezek a gyermekkori élmények emlékezetes nyomokat hagytak benne, és egy életre szóló érdeklődést váltottak ki a "magasröptű" művészeti formák látogatása iránt.

Az elit jobb iskolai végzettsége egy másik tényező, amely elősegítette érdeklődésüket a nyugati és "magasabbrendű" művészeti formák iránt, ami eltávolította őket a tömegek helyi popzenéjétől. Wenju (CC6)

magán közép- és középiskolákba iratkozott be, városának két legjobb iskolájába, amelyek a tipikus, bemagolásra és vizsgára összpontosító oktatás helyett átfogó fejlesztéssel és érdeklődésen alapuló tanulással különböztették meg magukat.

iskolák. Elmondja: "A musicalekről először a középiskolában szereztem tudomást. Művészetismereti órákat is tartottunk, hogy javítsuk az ízlésünket. Volt egy nagyon nyugatias angol tanárom, aki zenéket és filmeket játszott le az órán, és elmagyarázta az egyes művek mögött álló történeteket. Még mindig emlékszem, hogy megnéztem a 'Macskák' című musicalt - ez keltette fel az érdeklődésemet a nyugati színházak iránt. Táncórákat is vettem, és megtanultam a rumbát, a cha-chát, a szambát és a keringőt. Az óráimon szimfóniákat hallgattam, darabokat, társulatokat tanultam, és hangszereket azonosítottam." Dingjiao (CC6) középiskolája hasonlóképpen bevezette őt a zene megbecsülésébe. Még mindig emlékszik arra, hogy tanára bemutatta neki Giacomo Puccini olasz operáját, a Turandotot, ami felkeltette egész életére szóló érdeklődését a nyugati magaskultúra iránt.

Az egyetem tovább erősítette az "igényes" és a populáris ízlés közötti határt. Az új elitből sokan jártak a legjobb egyetemekre, ahol az általános műveltségi osztályok a különböző "igényes, elegáns művészeti" formák műveltségét népszerűsítették (高雅艺术). A kormány meghívott társulatokat, hogy fellépjenek és elismerő kurzusokat tartsanak az elitben.

egyetemek a kulturális örökség népszerűsítésére a fiatalok körében (Keane, 2013, 140-143. o.; Ong, 2020; Wong, 2009).

Az egyetemi érdekképviselők is közösséget építettek a hallgatókból, hogy megismerjék és értékeljék az "igényes" művészetet. Ziguó (CC5) csatlakozott az egyetemi klubhoz, ahol megismerkedett a hagyományos opera jelmezeivel, sminkjével, éneklésével és gesztusaival. Ezek a kulturális lehetőségek is elsősorban azoknak a diákoknak kedveznek, akiknek már gyermekkorukban előre kialakult érdeklődésük volt az adott műfajok iránt. Az egyetemi művészetismereti órákhoz csatlakozó új elit tagjai mindannyian már gyermekkorukban kapcsolatba kerültek a "magasrendű" művészetekkel, míg a nem elit válaszadók nem vették fel az ilyen érdeklődést az alacsonyabb rangú egyetemeken, és továbbra is elsősorban a mainstream pop iránt érdeklődnek. Az oktatási intézmények felnagyították az ízlésbeli különbségeket, mivel ezek a kulturális "gazdagodási" lehetőségek elsősorban az előzetes érdeklődéssel rendelkezőknek és a legelőkelőbb egyetemekre felvetteknek kedveznek, amelyek mindkettő a kiváltságos családokból származó gyerekeknek kedvez.

Ezzel szemben a kevésbé kiváltságos háttérrel rendelkezőket rendszeresen kizárták abból a lehetőségből, hogy kapcsolatba kerüljenek az "igényes" zenével. Puchao (CC1) vidéki Kínában nőtt fel. Az iskolák, ahová Puchao járt, nem rendelkeztek a holisztikus fejlődéshez szükséges forrásokkal, és a vizsgákra való felkészülés érdekében a memorizálásra összpontosítottak, de ironikus módon az ilyen iskolák diákjainak ritkán van lehetőségük a felsőoktatásban való részvételre. Társaihoz képest csekély előnye volt, hogy apja egykor falusi tanító volt. Az apjának sikerült kiköveznie az utat, hogy a faluja megyei jogú város egyik legjobb középiskolájában tanulhasson. Mivel társai közül a legjobb jegyeket kapta, rendkívül szerencsés volt, hogy egy szakközépiskolában folytathatta tanulmányait. Végül Peking külvárosában talált munkát, és messze felülmúlta hasonló társadalmi származású társait. Bár most ugyanabban a városban él, mint sokan az új elitből, kulturális neveltetése merőben eltér a korábban leírt új elitétől.

Puchao: Középiskolában nem volt zeneóráim. Matematikára, fizikára és kémiára emlékszem. Sem a középiskolában, sem a főiskolán - nem volt zeneóra. Az általános iskolában a természettudományi tanárom zenét is tanított. A tanárnő kazettás kazettákon keresztül játszott le dalokat. Megtanultuk a nemzeti himnusz... és néhány vörös (kommunista) dalt. Ennyi volt.

Interjúkészítő: Szeretted a zeneórákat?

Puchao: Alig emlékszem rájuk. Nem érzek irántuk semmit, sem tetszést, sem ellenszenvet.

Az új elithez képest, akik bővelkedtek az idegen kultúra iránti érdeklődésben, a zene iránti lelkesedésben és a kulturális órák élénk emlékeiben, a hátrányos helyzetűekből mindezek hiányoztak. Puchao soha nem tanult angol nyelvű dalokat az iskolai tanulmányai során, és az angol nyelvtudása továbbra is gyenge. Ahol felnőtt, ott nem voltak "igényes" koncertek, és a családja nem engedhette volna meg magának, hogy magánzeneórákat vegyen. Most nem hallgat semmilyen hangszeres zenét, musicalt vagy operát, és nem fogyaszt semmilyen külföldi médiát. A minta hasonló a többi szegény társadalmi származású, felfelé törekvő válaszadó esetében is. A társadalmi ranglétra megmászásában elért eredményeik ellenére a társadalmi struktúra a múltban kizárta őket a kulturális

lehetőségekből, ami a jelenben marginalizálta őket az új elit kultúrájából.

4 | AZ ÍZLÉS ÖSSZEHASONLÍTÁSA A GENERÁCIÓK KÖZÖTT

Ez a cikk azt írta le, hogyan fejlődött az elit ízlése a posztszocializmus kezdeti parvenü ízlésétől az új elitgeneráció "magasabbrendű" ízléséig. Bár családi interjúk nem készültek a szülőkkel vagy a gyerekekkel, a szülők ízléséről szóló leírásaik, a saját ízlésük, valamint a gyerekeikre vonatkozó elvárásaik összehasonlításával bepillantást nyerhetünk a generáción belüli drasztikus ízlésváltozásba.

A jómódú Pekingben vagy Sanghajban élő megkérdezettek ízlésbeli különbségei nagyobbak, mint a szüleiké, akik Kína különböző régióiban éltek. A megkérdezettek szinte mindegyikének szülei csak szerényen képzettek voltak, jellemzően legfeljebb középiskolai végzettséggel. Szüleik közül sokaknak a kulturális forradalom (1966-1977) idején megszakadt az iskoláztatása, és neveletésük során nem is járhattak "igényes" előadásokra. Szüleiknek szintén kevés zenei érzékük és kevés angol nyelvtudásuk volt. A hagyományos "igényes" operák iránti érdeklődés még távolabb állt tőlük, ami leginkább a nagyszülők generációjának tulajdonítható. Bár voltak anekdotikus történetek a nagyszülők politikai tőkének a szüleik nevelésére gyakorolt hatásáról, a válaszadók leírásai szülei zenei érdeklődéséről összhangban vannak a meglévő kutatásokkal, amelyek az elit kultúra hiányára mutatnak rá a lakosság körében.

Ezzel szemben az elit jövőbeli generációja számára az ízlés fejlődése egyre intenzívebbé válik. Míg az alacsonyabb kulturális tőkével rendelkezők kevés kulturális elvárást említettek gyermekeikkel szemben, addig a közepes kulturális tőkével rendelkezők nagymértékben terveznek befektetni gyermekeik "igényes" fejlődésébe. Muyao (CC4) a rock- és metálzene rajongója. Bár bevallja, hogy nem érti és nem hallgat nyugati klasszikus vagy hagyományos kínai zenét, reméli, hogy gyermekeinek "magasabb törekvései" lesznek, mint neki, és megtanulják a "lenyűgöző" és "nehéz" osztály-

sical music. "Azok, akik fiatalon nem dolgoznak keményen, azok a végén rockzenét játszanak (少壮不努力, 长大玩摇滚)" - viccelődik öironikusan.

A kulturális tőkéért folyó verseny egyre intenzívebbé és tudatosabbá válik a következő generációban. Wenju (CC6) azt mondja: "A nagynénémnek Pekingben van egy 12 éves lánya. Ő és a férje különösen nagy gondot fordítanak a gyermekük zenei ízlésének fejlesztésére, szándékosan szimfonikus CD-ket játszanak otthon, és különböző hangszereket taníttatnak vele. Az unokahúgomhoz képest az én nevelésem kevésbé volt tudatos. Senki sem akarta szándékosan, hogy ezt vagy azt tanuljam, vagy hogy hallgassak valamit, hogy szándékosan biztosítsa, hogy *gaoya qizhi* (magasrendű temperamentum) legyen bennem. Most Pekingben olyan családokat látok, akik szándékosan akarják, hogy a gyerekek, különösen a lányaik zongorát, hegedűt és nyugati igényes zenét tanuljanak, hogy biztosítsák, hogy elegáns ízlésük legyen."

Yeqin (CC5) különösen aggódik a könnyűzene rossz hatása miatt a lányára. "Sok nyálás dal (azaz igénytelen popdal) van, amit nem tudok értékelni" - mondja - "Elégégg aggódom a gyermekem azon képességéért, hogy képes lesz-e megkülönböztetni és értékelni a zenét". Mivel ő már jártas a zongorában, ráveszi 5 éves lányát, hogy tanulja meg ugyanezt a hangszert, hogy közvetlenül megtaníthassa neki, hogyan kell értékelni a zenét. A zongoravizsga letételével kapcsolatos stresszes tapasztalataira reagálva reméli, hogy lánya "élvezni fogja az élményt, és egy életre szóló zenei értékrendet alakít ki benne". Amikor a lányával utazik, igyekszik Airbnb-üdüléseket foglalni zongorával, hogy a lánya továbbra is gyakorolhasson. "Remélem, hogy a zene a mindennapi életének részévé válik. Ha rossz napja van, akkor zongorázhat, vagy hallgathat zenei koncerteket" - mondja Yeqin. Fontolgatja, hogy a lánya is megtanuljon hegedülni, mert azt könnyen magával viheti, ha utaznak, hogy a lánya gyakorolhasson. Elviszi őt nyári zenei táborokba és élő előadásokra, és utána kicserélik a benyomásait. A lányát is felöltözteti, amikor élő előadásokon vesz részt, hogy a kulturális részvétel során "rituálé-érzést" ébresszen benne.

A kulturális tőkéért folyó verseny Kínában a posztszocializmus óta fokozódik. Az elit jelenlegi nemzedékének szülei kevés kulturális tőkével rendelkeztek, ezért elsősorban gazdasági tőkét fektettek gyermekeikbe, ami a kulturális tőke kialakulásához vezetett. Ennek a generációnak az elitje, amely némi kulturális tőkével gazdagodott, sokkal tudatosabban ajándékozza azt a következő generációnak. Az elit szülők most olyan nevelési környezetet építenek fel, hogy az ízlés még jobban beivódjon gyermekükbe.

5 | VITA - A KULTURÁLIS TŐKE FELEMELKEDÉSE KÍNÁBAN

A cikk kifejtette, hogy a generációk közötti kiváltságok hogyan vezettek az ízlésbeli megkülönböztetés kialakulásához a kínai társadalomban, ami az ízlés és az ízlésen alapuló társadalmi megkülönböztetés széles szakadékaikhoz vezetett. Az interjúalanyok elbeszélései figyelemre méltóan következetesek az ízlés és a kiváltságok közötti kapcsolat tekintetében - a nyugati kultúra és az igényes zene iránt nagy érdeklődést tanúsítók elkerülhetetlenül egy kiváltságos neveltetést vezettek vissza, amely 1) a külföldi és igényes kulturális műveltséget sulykolt, és 2) a magas iskolai végzettséghez vezető utat egyengette. Bár a kínai kontextus különbözik a nyugati társadalmaktól, Bourdieu kulturális tőke fogalma aktualizálható a kulturális kiváltságok generációk közötti átörökítésének magyarázatára a kínai kontextusban.

Kínában fontos tényező, hogy a tőke különböző formái a kínai posztoszocialista piacgazdaságban jól konvertálhatóvá váltak, ami lehetővé teszi, hogy a különböző előnyöket kulturális tőkeként fektessék be a gyermekekbe. A tudósok megállapították, hogy az állam és a piac kölcsönös együttműködése során a politikai tőke gazdasági tőkévé alakítható (Bian & Logan, 1996; Davis & Wang, 2009; Goodman, 2008; Wang, 2008). Ez a cikk továbbá bemutatta, hogy a generációk közötti gazdasági és kulturális tőke milyen előnyökkel jár a gyermekek oktatásában, mivel a kínai intézményi diszkrimináció erősen kedvez a már kiváltságosabbaknak. A rendkívül egyenlőtlen oktatási rendszer lehetővé teszi a kiváltságos szülők számára, hogy kulcspozíciókat biztosítsanak az "oktatási tölcserben", és magas iskolai végzettséget biztosítsanak gyermekeik számára, míg a kevésbé kiváltságosok számára a lehetőségek rendkívül versenyképesek. A magas szintű oktatás, különösen a tengerentúli oktatás viszont hozzájárul a magas jövedelemhez és státuszhoz, így a gyermek előnyös társadalmi helyzetéhez (Hauser & Xie, 2005).

Kína egyedülálló kulturális és társadalmi kontextusa is elősegíti a kulturális tőke kialakulását. A konfucianizmusban gyökerező, hosszú időn át hangsúlyozott oktatás, valamint az egygyermekes politika mind-mind a gyermekek kulturális fejlődésének erős beágyazását ösztönözte. Annak ellenére, hogy a mezőgazdasági népesség urbanizációja viszonylag magas társadalmi mobilitáshoz járult hozzá, a migránsok hátrányban voltak az oktatás minősége, a felsőoktatás lehetősége, a külföldi médiához való hozzáférés és a kulturális fejlődés lehetőségei terén. Bár nem létezett egy kialakult legitim kultúra, a kulturális tőkéért folyó verseny lehetővé tette, hogy a nyugati színvonal és a korábbi "magasabbrendű" színvonal gyorsan visszaszerezze az új elitet pártfogását. Az elit érdeklődése a szelektív, de nem mainstream kultúra iránt - az olyan kultúra iránt, amelyet tudással és erőfeszítéssel lehet fogyasztani - ugyancsak ezekben az "igényes" művészeti formákban talál kiutat.

A társadalmi pozíció és a kulturális ízlés közötti homológia Kínában is megvan, mivel mind a kulturális, mind a társadalmi pozíció a szülői előnyökre vezethető vissza. A nyugati oktatásra való hosszas felkészülés egyedülálló, nyugat-orientált nevelési környezetet teremtett - a nyelvtanulástól a kulturális elmélyülésig és a tanórán kívüli tevékenységekig -, ami a klasszikus zene, az operák és a musicalek iránti ízlést eredményezte. Bár az ilyen zenék *önmagukban* nem "igényesek", Kínában társadalmilag magas státuszúnak minősítették őket. Nemcsak az elismeréshez szükséges oktatási követelmények (Gans, 1974, 95. o.), hanem a további előfeltételek - mint például az angol nyelvtudás, a zenei ismeretek, a csak az elit iskolákban és egyetemeken való bevezetés, valamint a korlátozott lehetőség, hogy csak a legnagyobb városokban vagy a legjobb egyetemeken találkozhassanak velük - korlátokat állítottak fel az elmaradottak általi fogyasztás ellen. Így az ilyen zenei ízléssel rendelkező emberek és a magas társadalmi-gazdasági helyzetű emberek ugyanannak az embercsoportnak bizonyulnak, mert mindkettőnek ugyanaz az oka - a szülői előny - közös. Ez a homológia a nyugati és "magasabbrendű" kultúrát kulturális tőkeként alapozza meg Kínában, mert ezek az ízlések csak a kiváltságos neveltetésű elit csoportjára jellemzőek.

Bár ez a tanulmány a zene szemszögéből vizsgálja, a kulturális különbségtétel nem csak az igényes zenére vonatkozik, hanem általánosítható a kultúra más aspektusaira is, beleértve az angol nyelvtudást és a nemzetközi médiafogyasztási szokásokat, amelyeket említettek, valamint az értékeket és a gondolkodásmódot, amelyek megkülönböztetik ezeket a generációk közötti eliteket. A folyamatos városi migráció, a gazdasági egyenlőtlenségek növekedése, valamint a következő generáció kulturális tőkájéért folytatott verseny fokozódása miatt a kulturális tőkéből eredő egyenlőtlenségek Kínában a jövőben további kutatásokat érdemelnek.

ELISMERVÉNY

A szerző szeretne köszönetet mondani Wang Hongzhe-nak és a Pekingi Egyetem Újságíró és Kommunikációs Iskolájának a terepmunkám támogatásáért, a London School of Economics and Political Science Akadémiai Partnerségi Hivatalának a látogatásom finanszírozásáért a Partnerségi PhD Mobilitási Ösztöndíjakon keresztül, valamint a londoni SOAS Egyetemnek a nyílt hozzáférés finanszírozásáért. Háls vagyok Mike Savage, Sam Friedman, Laurie Hanquinet, Meng Bingchun és a két névtelen bíráló korábbi visszajelzéseire.

ADATELÉRHETŐSÉGI NYILATKOZAT

A tanulmány megállapításait alátámasztó adatok indokolt kérésre a megfelelő szerzőtől beszerezhetők.

ORCID

Gordon C. Li <https://orcid.org/0000-0003-1224-3512>

REFERENCIÁK

- Accominotti, F., Khan, S. R., & Storer, A. (2018). Hogyan alakult ki a kulturális tőke az aranykor Amerikájában: Zenei megítésülés és a New York-i filharmonikusok osztályokon átívelő befogadása. *American Journal of Sociology*, 123(6), 1743-1783.
- Andreas, J. (2016). Kína osztályrendjének újrakonfigurálása az 1949-es forradalom után. In Y. Guo (szerk.), *Kézikönyv az osztály- és társadalmi rétegződésről Kínában*. Edward Elgar Publishing.
- Bayne, J. (2006). Képek a kínaiakról: Fotográfia és fogyasztás az 1990-es évek Hangzhoujában. In K. Latham, S. Thompson, & J. A. Klein (Eds.), *Consuming China: A kulturális változások megközelítése a kortárs Kínában*.
- Bennett, T., M. Savage, E. B. Silva, A. Warde, M. Gayo-Cal, & D. Wright (szerk.) (2009). *Kultúra, osztály, megkülönböztetés*. Routledge.
- Bian, Y., & Logan, J. R. (1996). A piaci átmenet és a hatalom fennmaradása: A változó rétegződési rendszer a városi Kína. *American Sociological Review*, 61(5), 739.
- Bourdieu, P. (1984). *Megkülönböztetés: Az ízlés megítélésének társadalomkritikája*. Routledge & Kegan Paul.
- Bourdieu, P. (1986). A tőke formái. *Olvasmányok a gazdaszociológiában*, 4, 280.
- Bourdieu, P., & Passeron, J. C. (1979). *Az örökösök: A francia diákok és a kultúrához való viszonyuk*. University of Chicago Press.
- Bourdieu, P., & Wacquant, L. J. D. (1992). *Felhívás a reflexív szociológiára*. Polity Press.
- Burawoy, M. (1998). A kiterjesztett esetmódszer. *Szociológiai elmélet*, 16(1), 4-33.
- Burkholder, P. J., Grout, D. J., & Palisca, C. V. (2019). *A nyugati zene története tizedik nemzetközi diákiadás*. W.W. Norton & Company.
- Carrier, J. G. (1995). *Okzidentalizmus: A Nyugat képei: Képek a Nyugatról*. Clarendon Press.
- Cartier, C. (2013). Osztály, fogyasztás és a fogyasztói tér gazdasági átrendeződése. In: M. Chen & D. Goodman (Szerk.), *Kína középosztálya*. Edward Elgar Publishing. <https://doi.org/10.4337/9781781005712.00011>
- Chao, L. (1998). Kína fogyasztói forradalma: A kilencvenes évek és azon túl. *Journal of Contemporary China*, 7(18), 351-368.
- Cheah, C. S., Leung, C. Y., & Zhou, N. (2013). A "tigris szülői magatartás" megértése a kínai immigránsok támogatása: Egymás mellett létezhet-e a kínai és az amerikai szülői magatartás? *Asian American Journal of Psychology*, 4(1), 30.
- Chen, W., Wu, X., & Miao, J. (2019). Lakhatás és szubjektív osztályidentifikáció a városi Kínában. *Chinese Sociological Review*, 51(3), 221-250.
- Chen, X. (2002). *Okzidentalizmus: Az ellen-diskurzus elmélete a Mao utáni Kínában*. Rowman & Littlefield. <https://rowman.com/ISBN/9780847698752/Occidentalism-A-Theory-of-Counter-Discourse-in-Post-Mao-China> (A véletlenszerűség-az-ellenbeszéd-elmélete-a-poszt-Mao-Kínában)
- Kína, N. B. S. (2019). *Kína statisztikai évkönyve 2019*. Kína Nemzeti Statisztikai Hivatala. <http://www.stats.gov.cn/tjsj/ndsj/2019/index.htm>
- Croll, E. J. (2006). Áruk, identitások és kultúrák megidézése. In K. Latham, S. Thompson, & J. A. Klein (szerk.), *Consuming China: A kulturális változások megközelítése a kortárs Kínában*. Routledge. <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9780203641842-9/> <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9780203641842-9/>
- Davis, D. S. (szerk.). (2000). Bevezetés. In: *A fogyasztói forradalom a városi Kínában*. University of California Press.
- Davis, D. S., & Sensenbrenner, J. S. (2000). A gyermekkor kommercializálása: Szülői vásárlások Sanghaj egyetlen gyermekének. In D. S. Davis (szerk.), *A fogyasztói forradalom a városi Kínában*. University of California Press.
- Davis, D., & F. Wang (szerk.) (2009). *A jólét és a szegénység megteremtése a poszt-szocialista Kínában*. Stanford University

Press. <https://>.

www.sup.org/books/title?id=16070

- Deng, Z., & Treiman, D. J. (1997). A kulturális forradalom hatása az iskolázottsági trendekre a Népi Demokratikus Köztársaságban. *Kínai Köztársaság. American Journal of Sociology, 103*(2), 391-428.
- DiMaggio, P. (1982). Kulturális vállalkozás a tizenkilencedik századi Bostonban: A szervezeti bázis megteremtése magas kultúra Amerikában. *Média, kultúra és társadalom, 4*(4), 33-50.
- DiMaggio, P., & Mohr, J. (1985). Kulturális tőke, iskolai végzettség és házassági szelekció. *American Journal of Sociology, 90*, 1231-1261. <https://www.jstor.org/stable/2779635>. <https://www.jstor.org/stable/2779635>
- Djilas, M. (1959). *Az új osztály: A kommunista rendszer elemzése*. New York: Praeger.
- Friedman, S. (2011). A "jó" humorérzék kulturális valutája: A brit komédia és a megkülönböztetés új formái. *The British Journal of Sociology, 62*(2), 347-370. <https://doi.org/10.1111/j.1468-4446.2011.01368.x>. <https://doi.org/10.1111/j.1468-4446.2011.01368.x>
- Gan, W. (2000). Barátság ápolása a bowlingon keresztül Sencsenben. In D. S. Davis (szerk.), *A fogyasztói forradalom a városi Kínában*. University of California Press. <https://www.ucpress.edu/book/9780520216402/the-consumer-revolution-in-urban-china>
- Gans, H. (1974). *Népi kultúra és magaskultúra*. Basic Books. <https://www.basicbooks.com/titles/herbert-j-gans/popul-ar-culture-and-high-culture/9780786724109/>
- Goldstein, J. (1999). Mei Lanfang és a pekingi opera államosítása, 1912-1930. *Pozíciók: East Asia Cultures Critique, 7*(2), 377-420.
- Goodman, D. S. G. (szerk.). (2008). *Az új gazdagok Kínában: A jövő uralkodói, a jelen élete*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203931172>
- Goodman, D. S. G. (2016). Kína kialakulóban lévő uralkodó osztálya: Hatalom, vagyon és státusz a piaci szocializmusban. In Y. Guo (szerk.), *Handbook on class and social stratification in China*. Edward Elgar Publishing. <https://doi.org/10.4337/9781783470648.00024>.
- Guo, Y. (2008). Osztály, réteg és csoport: A leírás és az előírások politikája. In D. S. G. Goodman, & X. Zang (szerk.), *Az új gazdagok Kínában: Jövőbeli uralkodók, jelenlegi életek*. Routledge. <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9780203931172-11/osztaly-reteg-csoport-politika-leiras-eloiras>.
- Hauser, S. M., & Xie, Y. (2005). A kereseti egyenlőtlenségek időbeli és regionális eltérései: A városi Kína az átmenetben a 1988 és 1995. *Social Science Research, 34*(1), 44-79.
- Ho, W.-C., & Law, W.-W. (2012). A könnyűzene bevezetésének kultúrpolitikája a kínai zeneoktatásban. *Popular Music and Society, 35*(3), 399-425. <https://doi.org/10.1080/03007766.2011.567916>. <https://doi.org/10.1080/03007766.2011.567916>
- Holt, D. B. (1997). Megkülönböztetés Amerikában? Bourdieu ízlélméletének visszaszerzése kritikusaiktól. *Poetics, 25*(2), 93-120. [https://doi.org/10.1016/s0304-422x\(97\)00010-7](https://doi.org/10.1016/s0304-422x(97)00010-7).
- Hu, A., & Wu, X. (2019). Tudomány vagy bölcsészet? Kulturális tőke és főiskolai szakválasztás Kínában. *The British Journal of Sociology, 70*(1), 190-213.
- Nemzetközi Oktatási Intézet. (2018). *Projektatlasz: Infografikák és adatok*. www.iiie.org/
- Jacka, T. (2009). Polgárok nevelése: Suzhi (Minőségi) diskurzus a Kínai Népköztársaságban. *Pozíciók: East Asia Cultures Critique, 17*(3), 523-535.
- Keane, M. (2013). *Kreatív iparágak Kínában: Művészet, design és média*. Polity Press. <https://www.wiley.com/en-us/Creative+Industries+in+China%3A+Art%2C+Design+and+Media-p-9780745669601>
- Khan, S. R. (2011). *Kiváltság: A serdülő elit kialakulása a Szent Pál iskolában*. Princeton University Press. <https://press.princeton.edu/books/ebook/9781400836222/privilege>.
- Kim, J. (2011). A globális kulturális tőkére való törekvés a globális felsőoktatás rétegzett birodalmában: Miért mennek a koreai diákok az amerikai felsőoktatási intézményekbe? *British Journal of Sociology of Education, 32*(1), 109-126.
- Kipnis, A. (2006). Suzhi: A keyword approach. *The China Quarterly, 186*, 295. <https://doi.org/10.1017/s0305741006000166>.
- Kipnis, A. (2013). Oktatás és egyenlőtlenség: Oktatás és egyenlőség. In W. Sun, & Y. Guo (Eds.), *Egyenlőtlenség Kína: Az egyenlőtlenség politikai gazdaságtana és kulturális politikája*. Routledge. <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9780203100158-15/>. <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9780203100158-15/>.
- Kraaykamp, G., & Van Eijck, K. (2010). A kulturális tőke generációk közötti reprodukciója: A threefold perspective. *Social Forces, 89*(1), 209-231. <https://www.jstor.org/stable/40927560>. <https://www.jstor.org/stable/40927560>
- Kraus, R. C. (1989). *Zongora és politika Kínában: A középosztályi ambíciók és a nyugati zenéért folytatott küzdelem*. Oxford University Press. <https://global.oup.com/academic/product/pianos-and-politics-in-china-9780195058369>.
- Kraus, R. C. (2004). *A párt és a művészet Kínában: A kultúra új politikája*. Rowman & Littlefield Publishers. <https://rowman.com/ISBN/9780742527195/>
- Lamont, M., & Lareau, A. (1988). Kulturális tőke: Utalások, hézagok és glissandók a legújabb elméleti fejlesztésekben. *Szociológiai elmélet, 6*(2), 153.
- Latham, K., Thompson, S., & Klein, J. A. (szerk.). (2006). *Consuming China: A kulturális változások megközelítése a kortárs Kínában*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203641842>
- Lau, F. (2008). *Zene Kínában: A zene megélése, a kultúra kifejezése*. Globális zenei sorozat. Oxford University Press. <https://www.oxfordup.com/9780195308369>

- Lee, F. L. F., Lee, C.-C., Yao, M. Z., Chang, T.-K., Lin, F. J., & Shen, C. F. (2013). *Communication, public opinion and globalization in Urban China*. <https://doi.org/10.4324/9781315883441>.
- Lei, G. (2003). Vidéki izlés, városi divat: A vidéki/városi különbség kulturális politikája a kortárs Kínában. *Pozíciók: East Asia Cultures Critique*, 11(3), 613-646. <https://doi.org/10.1215/10679847-11-3-613>. <https://doi.org/10.1215/10679847-11-3-613>
- Li, F., Zhou, M., & Fan, B. (2014). Növelheti-e a távoktatás az oktatási egyenlőséget? Bizonyítékok a Kínai felsőoktatás. *Studies in Higher Education*, 39(10), 1811-1822.
- Li, X. (1991). A kínai televíziós rendszer és a televíziós hírek. *The China Quarterly*, 126, 340-355. <https://doi.org/10.1017/s0305741000005245>.
- Liu, L., Wagner, W., Sonnenberg, B., Wu, X., & Trautwein, U. (2014). Független elsőéves felvételi és oktatási egyenlőtlenségek az elit felsőoktatáshoz való hozzáférésben: Evidence from Peking University. *Chinese Sociological Review*, 46(4), 41-67. <https://doi.org/10.2753/csa2162-0555460403>. <https://doi.org/10.2753/csa2162-0555460403>
- Lu, X., & Perry, E. J. (1997). *Danwei: A változó kínai munkahely történelmi és összehasonlító perspektívában*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315700014>
- Ma, E. K. (2011). *Hongkong vágya, Dél-Kína fogyasztása: Határon átnyúló kulturális politika, 1970-2010*. Hong Kong University Press. <https://doi.org/10.5790/hongkong/9789888083459.001.0001>
- Mackerras, C. (1973). Kínai opera a kulturális forradalom után (1970-72). *The China Quarterly*, 55, 478. <https://doi.org/10.1017/s0305741000009139>. <https://doi.org/10.1017/s0305741000009139>
- Miao, Y. (2016). *Középosztálybelinek lenni Kínában: Identitás, attitűdök és viselkedés*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315643014>
- Murphy, R. (2004). A parasztok modern kínai állampolgárokka válása: A "népességminőség" diskurzus, a demográfiai átmenet és az alapfokú oktatás. *The China Quarterly*, 77, 1-20. <https://doi.org/10.1017/s0305741004000025>. <https://doi.org/10.1017/s0305741004000025>
- NBS Kína. (2020). Nemzeti adatok. Kínai Nemzeti Statisztikai Hivatal.
- Nee, V. (1991). Társadalmi egyenlőtlenségek az államszocializmus reformjában: Az újraelosztás és a piacok között Kínában. *American Sociological Review*, 267-282. <https://doi.org/10.2307/2096103>. <https://doi.org/10.2307/2096103>
- Niu, S. X., Zheng, Y., & Yang, F. (2020). A diákok társadalmi eredete, oktatási folyamata és az egyetem utáni eredmények: Egy kínai elit egyetem esete. *Chinese Journal of Sociology*, 6(1), 35-66.
- Ong, M. Y. (2020). Eltűnő hangok: A Kunqu Opera megőrzésének politikája és gyakorlata a Kínai Népköztársaságban. In P. Peycam, S.-L. Wang, Y.-F. Hui, & H.-H.-M. Hsiao (szerk.), *Az örökség mint támogatás és diplomácia Ázsiában*. ISEAS Publishing. <https://doi.org/10.1355/9789814881166-011>.
- Osburg, J. (2013). *Szorogó gazdagság: Pénz és erkölcs Kína újjazdagjai körében*. Stanford University Press. <https://www.sup.org/books/title/?id=21527>
- Parish, W. L. (1984). *Dezstratifikáció Kínában. In Osztály és társadalmi rétegződés a forradalom utáni Kínában*. Contemporary China Institute Publications. Cambridge University Press.
- Peterson, R. A. (1992). A közönség szegmentációjának megértése: Az elitől és a tömegetől a mindenevőig és az egyevőig. *Poetics*, 21(4), 243-258.
- Pow, C.-P. (2012). *Zárt közösségek Kínában: Az osztály, a kiváltságok és a jó élet erkölcsi politikája*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203876206>.
- Pun, N. (2005). *Made in China: Női gyári munkások a globális munkahelyen*. Duke University Press. <https://www.dukeupress.edu/made-in-china>
- Rahman Khan, S. (2012). Az elitke szociológiája. *Annual Review of Sociology*, 38(1), 361-377.
- Rupke, H. N., & Blank, G. (2009). "Országutak" a globalizáció felé: Szociológiai modellek az amerikai népszerű zene Kínában. *The Journal of Popular Culture*, 42(1), 126-146. <https://doi.org/10.1111/j.1540-5931.2009.00574.x> Sato, H., & Shi, L. (2007). *Osztályeredet, családi kultúra és az oktatás generációk közötti összefüggései a vidéki Kínában*. IZA Discussion Paper No. 2642. <https://ssrn.com/abstract=970242>
- Savage, M., Devine, F., Cunningham, N., Taylor, M., Li, Y., Hjellbrekke, J., Le Roux, B., Friedman, S., & Miles, A. (2013). A társadalmi osztály új modellje? A BBC nagy-britanniai osztályfelmérési kísérletének eredményei. *Sociology*, 47(2), 219-250. <https://doi.org/10.1177/0038038513481128>. <https://doi.org/10.1177/0038038513481128>
- Savage, M., Mouncey, P. (2015). *Társadalmi osztály a 21. században*. Pelican Books. <https://www.penguin.co.uk/books/265557/social-class-in-the-21st-century/>.
- Severin, W. J. (1994). Az új kulturális forradalom: A parabolaantennák elterjedése Kínában. *International Journal of Public Opinion Research*, 6(1), 72-76.
- Solinger, D. J. (2013). Az időbeliség mint trópus az egyenlőtlenség lehatárolásában: haladás a jómódúaknak, időhúzás a szegényeknek. In W. Sun, & Y. Guo (Eds.), *Unequal China: Az egyenlőtlenség politikai gazdaságtana és kulturális politikája*. Routledge. <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9780203100158-12/www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9780203100158-12/>
- Sun, W. (2008). *Szobalány Kínában: Média, erkölcs és a határok kulturális politikája*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/978020203946404>.

- Sun, W. (2013). Egyenlőtlenség és kultúra: A társadalmi egyenlőtlenségek megértésének új útja. In W. Sun, & Y. Guo (Eds.), *Unequal China: Az egyenlőtlenség politikai gazdaságtana és kulturális politikája*. Routledge. <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9780203100158-10/>.
- Sun, W., & Guo, Y. (2013). *Egyenlőtlenség Kínában: The political economy and cultural politics of inequality*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203100158>.
- Tang, J. (2016). "Elveszett a rajtvonalnál": Az oktatási egyenlőtlenségek újragondolása Kínában, 1978-2008. *The Journal of Chinese Sociology*, 3(1), 8. <https://doi.org/10.1186/s40711-016-0028-z>. <https://doi.org/10.1186/s40711-016-0028-z>.
- Tsang, E. (2014). *Az új középosztály Kínában: Fogyasztás, politika és piacgazdaság*. Springer. <https://doi.org/10.1057/9781137297440>.
- Tu, W.-M. (1985). *Konfuciusus gondolkodás: A konfuciusi vallás: Az önzés mint kreatív átalakulás*. SUNY Press. <https://www.sunypress.edu/p-129-confucian-thought.aspx>
- Veeck, A., & Burns, A. C. (2005). Változó ízlés: Az új élelmiszer-választék elfogadása a reform utáni Kínában. *Journal of Business Research*, 58(5), 644-652.
- Wacquant, L. J. (1993). Az uralkodó osztálytól a hatalmi mezőig: Interjú Pierre Bourdieu-vel a La Noblesse d'Etatról. *Elmélet, kultúra és társadalom*, 10(3), 19-44.
- Walder, A. G. (1986). *Kommunista neotradicionalizmus: Munka és tekintély a kínai iparban*. University of California Press. <https://www.jstor.org/stable/10.1525/j.ctt1pp18f>
- Wan, Y. (2006). A kínai felsőoktatás bővülése 1998 óta: okai és eredményei. *Asia Pacific Education Review*, 7(1), 19-32.
- Wang, C. L. (2009). Kis császárok: A kínai fogyasztói piac jövője. *Fiatalkorú fogyasztók*, 10(2). <https://doi.org/10.1108/yc.2009.32110baa.001>.
- Wang, F. (2008). *Határok és kategóriák: A növekvő egyenlőtlenség a poszt-szocialista városi Kínában*. Stanford University Press. <https://www.sup.org/books/title?id=8634>
- Wang, H. (2014). A szülői stílusok és a tanulmányi és viselkedési alkalmazkodás közötti kapcsolat városi kínai serdülők körében. *Kínai Szociológiai Szemle*, 46(4), 19-40.
- Wang, J. (2001). A kultúra mint szabaddió és a kultúra mint tőke. *Pozíciók: Kelet-ázsiai kultúrák kritikája*, 9(1), 69-104.
- Wang, Q. (2014). Válságkezelés, a rezsim túlélése és a "gerilla stílusú" politikaalkotás: Az 1999. júniusi döntés a felsőoktatás radikális kiterjesztéséről Kínában. *The China Journal*, 71, 132-152.
- Waters, J. L. (2005). Transznacionális családi stratégiák és oktatás a kortárs kínai diaszpórában. *Global Networks*, 5(4), 359-377. <https://doi.org/10.1111/j.1471-0374.2005.00124.x>. <https://doi.org/10.1111/j.1471-0374.2005.00124.x>
- Waters, J. L. (2006). A kulturális tőke földrajza: Oktatás, nemzetközi migráció és családi stratégiák a Hongkong és Kanada. *Transactions of the Institute of British Geographers*, 31(2), 179-192.
- Weenink, D. (2008). A kozmopolitizmus mint a tőke egy formája A szülők felkészítik gyermekeiket a globalizálódó világra. *Szociológia*, 42(6), 1089-1106. <https://doi.org/10.1177/0038038508096935>.
- Whyte, M. K. (1981). Desztrifikáció és restratifikáció Kínában. *Amsterdams Sociologisch Tijdschrift*, 5(2), 225-257.
- Whyte, M. (2010). *A társadalmi vulkán mítosza: Az egyenlőtlenség és az elosztási igazságtalanság észlelése a mai Kínában*. Stanford University Press. <https://doi.org/10.1515/9780804774185>
- Wong, I. K. F. (2009). *Kunqu öröksége: A zenei és színházi hagyományok megőrzése Kínában*. In Silverman H. & Ruggles D. (szerk.), *A megtestesült szellemi örökség*. Springer. https://doi.org/10.1007/978-1-4419-0072-2_2
- Világbank. (2010). *GINI-index (Világbank becslése)*, *The World Bank*. <http://data.worldbank.org/indicator/SI.POV.GINI> UNWTO. (2019). Turisztikai főszámok. *UNWTO World Tourism Barometer*, 17(2). <https://doi.org/10.18111/wtobaromet>.
ereng
- Woronov, T. E. (2013). 9. fejezet: A középiskolai felvételi vizsga és/az osztályszűró: A munkásosztálybeli fiatalok és a HSEE a mai Kínában. In W. Sun & Y. Guo (Eds.), *Unequal China: Az egyenlőtlenség politikai gazdaságtana és kulturális politikája*. Routledge. <https://doi.org/10.4337/9781783470648.00020>
- Wu, X. (2010). Gazdasági átmenet, iskolafejlesztés és oktatási egyenlőtlenségek Kínában, 1990-2000. *Research in Social Stratification and Mobility*, 28(1), 91-108. <https://doi.org/10.1086/518905>. <https://doi.org/10.1086/518905>
- Wu, X., & Treiman D. J. (2007). Egyenlőtlenség és egyenlőség a kínai szocializmusban: A Hukou-rendszer és a generációk közötti foglalkozási mobilitás. *American Journal of Sociology*, 113(2), 415-445. <https://doi.org/10.1086/518905>. <https://doi.org/10.1086/518905>
- Wu, X., & Xie, Y. (2003). A piac kifizetőddé? Az oktatás jövedelemhozama a városi Kínában. *American Sociological Review*, 425-442.
- Xiang, B., & Shen, W. (2009). Nemzetközi diákmigráció és társadalmi rétegződés Kínában. *International Journal of Educational Development*, 29(5), 513-522.
- Xie, S., & Li, H. (2018). Működik-e a tigrisszülői nevelés a mai Kínában? A szülői profilok és az óvodások iskolaérettségének összefüggéseinek feltárása kínai kontextusban. *Early Child Development and Care*, 188(12), 1826-1842.
- Xie, Y., & Zhou, X. (2014). Jövedelmi egyenlőtlenségek a mai Kínában. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 111(19), 6928-6933.

- Xu, C., & Xu, R. (2007). Az új migráns munkavállalók és a városi lakosok közötti távolság. *Population & Economics*, 5, 8.
- Yan, Y. (2000). A hamburgerről és a társadalmi térőről: A McDonald's fogyasztása Pekingben. In D. S. Davis (szerk.), *A fogyasztói forradalom a városi Kínában*. University of California Press.
- Yang, D. T. (1999). Városi elfogult politikák és növekvő jövedelmi egyenlőtlenségek Kínában. *American Economic Review*, 89(2), 306-310.
- Yang, H., Tian, L., Van Oudenhoven, J. P., Hofstra, J., & Wang, Q. (2010). A városi lakosok finom előítéletei a vidékről városba irányuló migránsokkal szemben Kínában: A társadalmi-gazdasági státusz és az alkalmazkodási stílusok szerepe. *Journal of Community & Applied Social Psychology*, 20(3), 202-216.
- Yang, L., Novokmet, F., & Milanovic, B. (2021). A munkásoktól a kapitalistákig kevesebb mint két generáció alatt: Egy tanulmány a Kínai városi elit átalakulása 1988 és 2013 között. *The British Journal of Sociology*.
- Zhan, M. (2005). Civet macskák, sült szöcskék és David Beckham pizsamája: Féktelen testek a SARS után. *American Anthropologist*, 107(1), 31-42.
- Zhang, Z., & Treiman, D. J. (2013). Társadalmi származás, hukou-átalakítás és a városi lakosok jóléte a kortárs városokban. Kína. *Social Science Research*, 42(1), 71-89.
- Zhao, G. (2015). Lehet-e pénzzel "megvásárolni" az iskolai teljesítményt? Bizonyítékok 19 kínai városból. *China Economic Review*, 35, 83-104.
- Zhao, Y. (2002). A gazdagok, az elbocsátottak és a bűnözők a bulvármeseirodalomban: Olvass el mindent! In P. Link, R. P. Madsen, & P. G. Pickowicz (szerk.), *Népszerű Kína: Nem hivatalos kultúra a globalizálódó társadalomban*. Rowman & Littlefield.
- Zhou, X. (2000). Gazdasági átalakulás és jövedelmi egyenlőtlenségek a városi Kínában: Evidence from panel data. *American Journal of Sociology*, 1135-1174.
- Zhou, X., Moen, P., & Tuma, N. B. (1998). Oktatási rétegződés a városi Kínában: 1949-94. *Sociology of Education*, 71(3), 199.
- Zhou, X., & Xie, Y. (2019). Piaci átmenet, iparosodás és társadalmi mobilitási trendek a forradalom utáni Kínában. *American Journal of Sociology*, 124(6), 1810-1847.

Hogyan kell idézni ezt a cikket: Li GC. A parvenüktől az "előkelő" ízlésig: A kulturális tőke felemelkedése a kínai generációk közötti elitben. *Br J Sociol.* 2021;00:1–17. <https://doi.org/10.1111/1468-4446.12862>
